Akademik Kontrol Oda?? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Akademik Kontrol Oda?? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16540

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Akademik Kontrol Oda?? Ölçe?i (AKOÖ), bireylerin akademik ba?ar?lar?n? veya ba?ar?s?zl?klar?n? neye atfettiklerini belirlemeyi amaçlayan, geli?tirme türünde bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle ö?rencilerin ö?renme süreçleri üzerindeki kontrol alg?lar?n?, yani akademik içsel kontrol oda?? ve akademik d??sal kontrol oda?? boyutlar?n? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. 28 maddeden olu?an AKOÖ, yüksek güvenirlik ve geçerlik de?erleri sunarak e?itim psikolojisi alan?nda kullan?ma uygunlu?unu kan?tlam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Akademik Kontrol Oda??, Kontrol Oda??, ?çsel Kontrol, D??sal Kontrol, Psikometrik Ölçek, Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Ahmet Ak?n

Amaç

Akademik Kontrol Oda?? Ölçe?i'nin temel amac?, ö?rencilerin akademik sonuçlar?n? etkileyen faktörler üzerindeki kontrol oda?? yönelimlerini tespit etmektir. Ölçek, bireylerin akademik ba?ar?lar?n? kendi çabalar?na (içsel kontrol) m? yoksa ?ans, zorluk veya di?erlerinin etkisi gibi d??sal faktörlere (d??sal kontrol) mi atfettiklerini nicel olarak belirlemeyi hedefler.

Bu ayr?m, bireyin ö?renme motivasyonu, çabas? ve akademik süreçlere kat?l?m? aras?ndaki ili?kiyi anlamak için kritik öneme sahiptir. AKOÖ, e?itim ara?t?rmac?lar?na ve uygulay?c?lar?na ö?rencilerin at?f stillerini de?erlendirme imkan? sunar.

Yap?

Ölçe?in ölçtü?ü psikolojik yap?, Julian Rotter taraf?ndan geli?tirilen Kontrol Oda?? kavram?n?n akademik alana özelle?tirilmi? halidir. Bu yap?, bireyin ya?am?ndaki olaylar?n sonuçlar?n? kendi davran??lar?n?n bir sonucu olarak m? (içsel kontrol) yoksa d?? güçlerin bir sonucu olarak m? (d??sal kontrol) alg?lad???n? ifade eder.

AKOÖ, bu genel yap?y? akademik ba?lamda iki temel alt boyuta ay?r?r:

Akademik ?çsel Kontrol Oda??: Akademik sonuçlar?n (ba?ar?/ba?ar?s?zl?k) ki?isel çaba, yetenek ve sorumluluk gibi içsel etkenlere atfedilmesi.
Akademik D??sal Kontrol Oda??: Akademik sonuçlar?n zorluk, ?ans, ö?retmenler veya s?nav?n

ARABPSYCHOLOGY.COM

niteli?i gibi d??sal ve kontrol edilemez etkenlere atfedilmesi.

Geçerlik

Akademik Kontrol Oda?? Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar? kapsam?nda uyum geçerli?i (e? zamanl? geçerlik) analizi yap?lm??t?r. Bu analizde, geli?tirilen ölçek ile Da? (2002) taraf?ndan geli?tirilen Kontrol Oda?? Ölçe?i aras?nda anlaml? ili?kiler oldu?u görülmü?tür. Bu bulgu, AKOÖ'nün teorik olarak ili?kili oldu?u ba?ka bir geçerli ölçüm arac?yla tutarl?l?k gösterdi?ini ve dolay?s?yla ölçmek istedi?i yap?y? ba?ar?yla ölçtü?ünü desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, özellikle test-tekrar test yöntemiyle incelenmi?tir. Bu analizler sonucunda elde edilen katsay?lar, ölçe?in zaman içinde tutarl? sonuçlar üretti?ini kan?tlamaktad?r:

Akademik ?çsel Kontrol Oda?? için test-tekrar test güvenirlik katsay?s?: **.97**
Akademik D??sal Kontrol Oda?? için test-tekrar test güvenirlik katsay?s?: **.93**

Ayr?ca yap?lan madde analizi, ölçek maddelerinin iç tutarl?l???n? ve ay?rt edicili?ini desteklemektedir. Alt ölçeklerin madde-toplam puan korelasyonlar?n?n .57 ile .92 aras?nda de?i?ti?i saptanm??t?r. %27'lik alt ve üst gruplar?n ortalamalar? aras?ndaki tüm farklar?n anlaml? olmas?, maddelerin ölçülen yap?ya katk?s?n?n yüksek oldu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, akademik kontrol oda??n? temsil eden iki temel alt ölçe?e sahiptir: Akademik ?çsel Kontrol Oda?? ve Akademik D??sal Kontrol Oda??. Güvenirlik ve geçerlik çal??malar?, ölçe?in bu iki faktörlü yap?y? ba?ar?yla temsil etti?ini göstermektedir. Her ne kadar kaynakta Aç?mlay?c? veya Do?rulay?c? Faktör Analizi detaylar?na do?rudan yer verilmese de, alt ölçeklerin ayr? ayr? raporlanmas?, ölçe?in akademik at?f stillerindeki temel ikili?i ölçmek üzere tasarland???n? do?rulamaktad?r.

Araç

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: 28 maddeden olu?maktad?r.

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?renciler (Akademik ba?lamda kullan?lmak üzere geli?tirilmi?tir.)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Age Group: Belirtilmemi?tir (Tipik olarak ortaokul, lise ve üniversite ö?rencileri).

Population Details: Ölçek, ö?rencilerin akademik sonuçlar? üzerindeki kontrol alg?lar?n? ölçmeye odaklanm??t?r.

Test Methodology: Öz bildirim (Self-report) ölçe?i. Derecelendirme format? kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Akademik Ba?ar?, At?f Teorisi, E?itim Psikolojisi, Test-Tekrar Test Güvenirlik, Madde Analizi, Psikometri

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir

Affiliation Email addresses: ahmet.akin@medeniyet.edu.tr

Correspondence Address: Belirtilmemi?tir

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geli?tirme ve geçerlik/güvenirlik çal??mas? 2007 y?l?nda yay?mlanm??t?r (Ak?n, A., 2007). Ölçe?in kullan?m? için izinler ve potansiyel ücretlendirme bilgileri hakk?nda sorumlu yazar Ahmet Ak?n ile ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

Kaynaklar

Ak?n, A. (2007). Akademik Kontrol Oda?? Ölçe?i: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Çukurova Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi, 34*(3), 9-17.

Da?, ?. (2002). Kontrol Oda?? Ölçe?i. (Ak?n'?n çal??mas?nda uyum geçerli?i için referans gösterilmi?tir).

Ölçe?in orijinal makalesi ve detayl? bilgilerin bulundu?u PDF belgesi buradan indirilebilir. The original PDF can be downloaded here: akademik-kontrol-odagi-olcegi-toad.pdf

Makalenin alternatif ba?lant?s?: asosindex.com

Akademik Kontrol Oda?? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde

ARABPSYCHOLOGY.COM

de?i?tirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçe?in 28 maddesinin tamam?na yer verilmemi?tir. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme format? için yazar?n orijinal makalesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM